

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Київської обласної ради

**до Верховної Ради України щодо недопущення прийняття проєкту
Закону України № 3131 «Про внесення змін до Податкового кодексу
України та інших законів України щодо детінізації виробництва
сільськогосподарської продукції»**

На розгляді Верховної Ради України знаходиться проєкт Закону України № 3131 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо детінізації виробництва сільськогосподарської продукції», за яким власники земельних паїв, які не здали їх в оренду, а обробляють самі, щорічно платитимуть податок з кожного гектара незалежно від того, скільки заробив фермер.

Законопроєкт вводить мінімальний податок на кожен гектар землі сільськогосподарського призначення. Суть законопроєкту — всі власники паїв, які не здають їх в оренду, мають заплатити податок у розмірі 5 % від нормативно-грошової оцінки землі. Сьогодні гектар оцінюють у 30 тисяч гривень. Отже, з кожного потрібно буде заплатити 1,5 тисячі гривень щорічного податку. І навіть за умови, якщо втратили урожай, чи земля стояла незасіяна. Якщо ж пай перебуває в оренді, то податок платитиме орендар. Депутати вважають, що кожен фермер щороку отримує фіксовані гроші. Це не так! В Україні сільське господарство має високий ступінь ризику: неврожай, засуха, пожежі, шкідники, врожай застряг на елеваторі чи відібрали рейдери. Різке падіння цін на внутрішньому чи зовнішньому ринку. Або сімейне господарство використовує частину землі під сінокіс, випас худоби чи ділянка знаходиться «під паром».

Крім того, новим законопроєктом планується запровадити поставлене податкове зобов'язання для фізичних осіб – власників або користувачів земельних ділянок наданих для ведення особистого селянського господарства, розмір яких перевищуватиме 0,5 га. Відповідно до поточної редакції Податкового кодексу України, звільняються від оподаткування ПДФО доходи, отримані від продажу власної с/г продукції, що вирощена на земельних ділянках наданих для ведення особистого селянського господарства, розміром до 2 гектарів. Таке зменшення не корелюється з ЗУ «Про особисте селянське господарство» та Земельним кодексом України. Адже зазначені ділянки надаються саме для задоволення особистих потреб шляхом виробництва, переробки і споживання сільськогосподарської продукції, а їх розмір для безоплатної передачі громадянам становить саме до 2 гектарів.

Новацією такого підходу до оподаткування є те, що розмір податку не залежатиме від фактично отриманого доходу, тобто оподатковуватиметься ймовірний дохід. При цьому не враховуються особливості сільськогосподарського виробництва, дохідність якого залежить від багатьох

змінних факторів, зокрема, урожайності, залежності від погодних та біологічних умов, сезонності тощо.

Але в Україні середній розмір земельного паю набагато більший. Ділянок в обробці до 0.5 га невелика кількість». За даними Держгеокадастру, близько 7 мільйонів українців мають земельні паї — у середньому близько чотирьох гектарів кожен. 4,7 мільйона власників паїв є одноосібниками — тобто обробляють свої паї самостійно. Решта паїв здаються в оренду великим агрофірмам чи холдингам. Отже виходить, що в середньому український одноосібник має заплатити податок у 6 тисяч гривень (з чотирьох гектарів). Запропонований законопроект фактично стимулюватиме продавати землю або здавати її в оренду.

Економіст Київської школи економіки Олег Нів'євський вважає законопроект № 3131 вкрай небезпечним:

«Це силове витіснення дрібних фермерів з їхньої землі великими агрокомпаніями. Таким чином будуть просто «віджимати» землю в одноосібників... Селян змусять позбуватися землі, утримувати яку багатьом стане не вигідно. А щодо звинувачень одноосібників у нечесній конкуренції, то і великі підприємства платять мінімум податків завдяки спрощеній четвертій групі оподаткування. Вони платять близько 300 гривень з гектара єдиного податку, який замінює собою два податки: земельний і податок на прибуток... Щодо решти податків, таких як ПДВ на паливо, насіння або добрива, то юридичні особи не є кінцевими платниками і тому можуть їх нейтралізувати при продажі своєї продукції, переклавши на кінцевого споживача. Натомість одноосібники не є юридичними особами і не мають такої можливості. Якщо одноосібник дуже чесний і вирішить задекларувати весь дохід з проданої кукурудзи, йому доведеться заплатити 18 % податку з доходу як фізичній особі. У перерахунку на чистий прибуток податкове навантаження в такому разі буде приблизно 50 %. І це при тому, що великі агрохолдинги платять близько 5 % від прибутку».

В ефірі телеканалу «Еспресо» голова громадської спілки «Союз українського селянства» Іван Томич висловився так:

«До 300 тисяч особистих селянських господарств приєднали земельні паї до своїх особистих господарств і на площі 3 - 4 гектари вони ведуть вже більш товарне виробництво. Запровадження 6 тисяч гривень податку на 4 гектари — це кінець їхньої діяльності... Запровадження такого податку призведе до зменшення кількості працюючих людей у селах, а також до збіднення і так бідного сільського населення. Це одним наслідком такого рішення може стати здорожчання фруктів, овочів і ягід, які вирощують в українських селах. Це удар по українському селянству. А ширше — це зачистка з української землі українських селян».

Таким чином, нововведення передбачають збільшення податкового навантаження в першу чергу для фізичних осіб – власників та користувачів земельних ділянок. В той же час податковий вплив на юридичних осіб – виробників сільськогосподарської продукції буде мінімальний.

Окремої уваги заслуговує наступне положення. В пункті 1 Розділу II законопроекту зазначено: «Цей Закон набирає чинності з дня наступного за днем його опублікування та застосовується до податкових періодів,

починаючи з 1 січня 2020 року». Статтею 58 Конституції України встановлено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, то стає досить очевидним, що процитоване вище положення законопроекту суперечить Конституції України.

Прийняття законопроекту №3131 призведе до важкопрогнозованих соціальних та економічних наслідків. Посилення податкового тиску на дрібних сільськогосподарських виробників може спричинити примусовий продаж або передачу в оренду належних їм земельних ділянок. Також може призвести до збільшення безробіття у сільській місцевості, відтоку робочої сили за кордон, зниження конкуренції та монополізації сільськогосподарського виробництва, зростання продовольчих цін на внутрішньому ринку. Все в сукупності може перекреслити ймовірний позитивний ефект від можливого збільшення податкових надходжень до бюджету. Тож користь від прийняття законопроекту виглядає сумнівною.

**Підтримано рішенням
Київської обласної ради VII скликання
від 15.10.2020 № 896-36-VII**